

BAB III

MÉTODE PANALUNGTIKAN

3.1 Sumber Data

Nurutkeun Lofland (dina J. Moleong 2007, kc. 157) sumber data nyaéta kekecapan jeung paripolah atawa *tindakan*, saleuwihna mangrupa data tambahan saperti dokumén, sumber data tulis, foto jeung statistik.

Luyu jeung katerangan di luhur, sumber data anu digunakeun dina ieu panalungtikan, nyaéta naskah buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja. Sumber data nu ditalungtik nyaéta carita-carita nu nyampak dina buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja.

Dina naskah buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja, éjahan nu digunakeun henteu sarua jeung éjahan nu kiwari. Dina éta naskah, masih ngagunakeun standar éjahan nu baheula. Saperti misalna kecap “sia”, dina naskah ditulisna “siya”. Kitu deui “tujuh”, ditulisna “toejoeh”. Tapi, dina nyusun transliterasi di ieu panalungtikan, digunakeun éjahan anu geus disampurnakeun. Kitu deui judulna, aya sababaraha carita nu euweuh judulna, tapi dina ieu panalungtikan carita nu euweuh judulna dijudulan dumasar kana eusi caritana.

Dina ieu naskah, henteu sakabéh eusi naskah bisa ditalungtik strukturna, lantaran aya sababaraha bagian data nu wangunna lain carita. Sangkan leuwih écés jeung babari dina medar sarta nganalisis strukturna, dina ieu bab ditataan sakabéh data nu nyampak dina buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja.

Tabel 3.1

STRUKTUR NU NGAWANGUN EUSI NASKAH

No.	Kaca	Klasifikasi Eusi	Judul	Keterangan
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	33 - 35	Paguneman	“Ririwa”	Dianalisis

2	35 - 36	Carita déskriptif	“Sakola”	-
1	2	3	4	5
3	37 - 38	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
4	38 - 40	a) Carita déskriptif b) Paguneman	- “Bango” - “Si Pii”	-
5	40 - 41	Carita déskriptif	“Babi”	-
6	41 - 43	Paguneman	“Si Uja”	Dianalisis
7	43	Paguneman	“Nyi Uji”	-
8	44 - 45	Kekecapan	Teu aya judul	-
9	46	Kekecapan jeung kalimah basajan	Teu aya judul	-
10	47 - 48	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
11	48 - 49	Paguneman	“Usén” jeung “Ngala Belut”	-
12	50 - 51	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
13	51 - 53	Paguneman	“Leungit Kalam” jeung “Ngala Guramé”	-
14	53 - 54	Paguneman	“Ngalegig”	-
15	54 - 55	Paguneman	“Monyét”	-

16	57 - 58	Kekecapan	Teu aya judul	-
17	59	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
1	2	3	4	5
18	60 - 61	Pituduh Cacarakan, panyakra (panambah /r/ di ahir engang).	Teu aya judul	-
19	62 - 63	Kekecapan nu maké panyakra.	Teu aya judul	-
20	63 - 64	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
21	64 - 66	Diajar Cacarakan, paneuleung.	Teu aya judul	-
22	67 - 69	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
23	69 - 73	Dongéng	“Ngadongéng”	Dianalisis
24	73 - 76	Paguneman	“Méga”	Dianalisis
25	76 - 77	Diajar Pasangan dina Cacarakan	Teu aya judul	-
26	78 - 82	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
27	82 - 83	Diajar Pasangan Cacarakan	Teu aya judul	-
28	84 - 85	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
29	85 - 88	Ngadongéng	“Bapa Satar”	Dianalisis

30	89 -90	Diajar Pasangan Cacarakan	Teu aya judul	-
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
31	91 - 92	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
32	93 - 94	Diajar Pasangan Cacarakan	Teu aya judul	-
33	99 – 100	Diajar Pasangan Cacarakan	Teu aya judul	-
34	101 - 103	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
35	103 - 106	Kecap panganteur jeung kalimah basajan.	Teu aya judul	-
36	106 - 109	Paguneman	“Culik”	Dianalisis
37	109 - 110	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
38	111 - 112	Kalimah basajan	Teu aya judul	-
39	112 - 117	Carita lalampahan	“Jarah”	Dianalisis

40	117 124	-	Paguneman	“Tatarucingan”	-
----	------------	---	-----------	----------------	---

Dumasar kana data di luhur, aya tujuh carita jeung paguneman anu ditalungtik, nyaéta: (1) “Ririwa”, (2) “Si Uja”, (3) “Si Peucang”, (4) “Culik”, (5) “Bapa Satar”, (6) “Méga”, jeung (7) “Jarrah”.

3.2 Desain Panalungtikan

Desain panalungtikan nyaéta rarancang sakabéh hal jeung kagiatan anu dilakukeun ku panalungtik ti saacan panalungtikan, keur dilaksanakeun panalungtikan, sarta nepi ka aya kacindekan jeung laporanna panalungtikan. Desain panalungtikan dipidangkeun dina ieu bagan di handap.

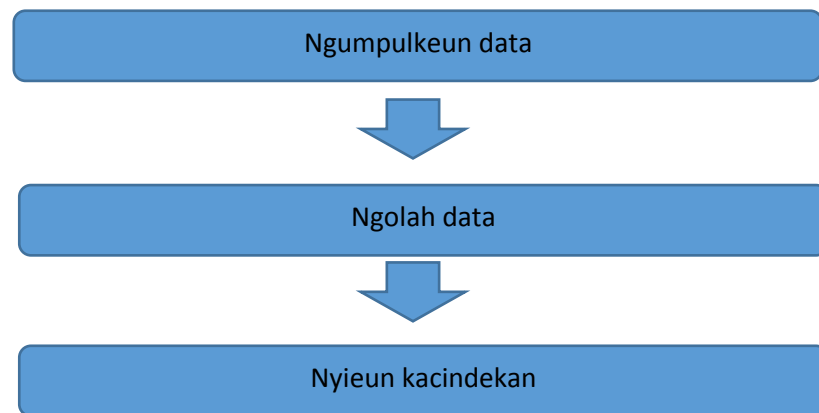
Bagan 3.1

Desain Panalungtikan

Deden Muhidin, 2014

Struktur Carita Dina Buku Tjatjarakan Karya Soeria Di Radja Pikeun Bahan Pangajaran Maca
Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

3.3 Méthode Panalungtikan

Dina ieu panalungtikan digunakeun métode kualitatif, nyaéta hiji métode anu tujuanana néangan gambaran jeung karakteristik anu leuwih jero dina buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja. Nurutkeun J. Moleong (2007, kc. 6) panalungtikan kualitatif nyaéta panalungtikan anu miboga tujuan sangkan maham fénoména ngeunaan naon-naon anu kaalaman ku subjék panalungtikan, misalna paripolah, persépsi, jeung motivasi kalawan ngagunakeun cara ngadéskripsikeun dina wangun kalimah, sarta ngamangpaatkeun sababaraha métode ilmiah.

Dina ieu panalungtikan ogé digunakeun métode déskriptif analisis, anu tujuanana pikeun nyutat, napsirkeun, ngadéskripsikeun, jeung nyusun transliterasi data nu baris ditalungtik (Suryani, 2012, kc. 74). Sedengkeun paélmuan sastra digunakeun pikeun ngaguar ngeunaan struktur nu nyampak dina buku *Tjatjarakan* karya Soeria Diradja.

3.4 Wangenan Operasional

Sangkan ieu panalungtikan téh puguh maksudna, tujuan, sarta udaganana, ditataan heula istilah-istilah anu aya patalina kana ieu panalungtikan.

a. Struktur

Nurutkeun *Kamus Istilah Tata Basa jeung Sastra Sunda* (1999, kc. 237) struktur nyaéta carana hiji hal diwangun atawa disusun. Sedengkeun nurutkeun

Kamus Umum Bahasa Indonesia (2008, kc. 1341) struktur nyaéta cara sesuatu disusun atau dibangun; susunan; bangunan; (2) yg disusun dengan pola tertentu; (3) pengaturan unsur atau bagian suatu benda.

b. Buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja

Mangrupa buku pangajaran jaman baheula. Ieu buku judulna *Tjatjarakan*, kaca bukuna henteu lengkep, ngan aya ti kaca 33 nepi ka kaca 126. Kitu deui ciri identitas bukuna geus euweuh, kaasup sampul hareupna. Judul ieu buku kapanggih dina kaca 33, aya tulisan “*Tjatjarakan, Soeria Di Radja*”. Harita, ieu buku mangrupa buku pangajaran nu kungsi aya di tatar Sunda jeung digunakeun di sakola-sakola. Ieu buku ngagunakeun aksara Cacarakan nu eusina rupa-rupa carita, saperti carita kahirupan sapopoé, dongéng, tatarucingan, diajar nulis Cacarakan, jeung carita bacaan séjénna.

c. Cacarakan

Nurutkeun *Kamus Umum Basa Sunda* (2007, kc. 18) Cacarakan nyaéta abjad qt.alfabet (aksara) Sunda: *ha, na, ca, ra, ka*, jst., jumlahna 18 aksara. Cacarakan mangrupa salah sahiji aksara nu kungsi digunakeun di tatar Sunda.

d. Pangajaran Maca

Pangajaran maca mangrupa hiji program anu dirancang jeung kaasup kana salah sahiji kaparigelan basa, nu tujuanana sangkan siswa maham jeung nyangkem pangaweruh tina rupa-rupa téks bacaan. Téks dibagi-bagi jadi téks pondok anu dimimitian ku daftar kekecapan nu diajarkeun jeung dibarengan ku gambar-gambar, ogé téks anu leuwih héngkér nyaéta téks carita panjang saperti novel anu dibasajankeun (Mackey dina Tarigan, 1988, kc. 48).

3.5 Téhnik Panalungtikan

Dumasar kana métode anu digunakeun, pikeun ngahontal tujuan dina ieu panalungtikan, téhnik panalungtikan anu digunakeun nyaéta téhnik studi pustaka/ulikan pustaka. jeung analisis data. Téhnik ulikan pustaka nyaéta hiji kagiatan pikeun néangan informasi anu aya patalina jeung eusi panalungtikan, ku

cara ngumpulkeun jeung macaan sababaraha buku/réfrénsi nu raket patalina jeung panalungtikan. Sedengkeun téhnik analisis data, nyaéta hiji kagiatan anu néangan informasi sajembar-jembarna tina data-data anu geus dikumpulkeun. Téhnik analisis data digunakeun pikeun nganalisis struktur carita nu aya dina buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja.

Nurutkeun J. Moleong (2007, kc. 220) téhnik analisis data disebut ogé kajian eusi atawa analisis kontén. Kitu deui nurutkeun Weber (dina J. Moleong 2007, kc. 220) kajian eusi nyaéta léngkah panalungtikan nu ngamanpaatkeun sababaraha prosedur pikeun néangan kacindekan nu pasti tina hiji dokumén.

Dina ieu panalungtikan, téhnik ulikan pustaka digunakeun pikeun neangan data atawa informasi ngeunaan teori struktur anu ngawangun karya sastra jeung teori ngeunaan filologi nu aya patalina jeung naskah buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja.

3.6 Analisis Data

Téhnik ngolah data dilakukeun sanggeus ngadéskripsikeun jeung nyusun transliterasi naskah buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja. Aya sababaraha tahapan sanggeus data kakumpul, nyaéta anu mimiti nganalisis struktur anu ngawangun eusi naskah buku *Tjatjarakan*. Anu kadua, mariksa data nu rék diolah. Katilu, éta data dianalisis tuluy didéskripsikeun saluyu jeung udagan panalungtikan. Sanggeus réngsé ngadéskripsikeun jeung nganalisis data, hasilna dilarapkeun kana bahan pangajaran maca. Anu pamungkas nyaéta nyieun kacindekan ngeunaan déskripsi jeung analisis struktur carita dina naskah buku *Tjatjarakan* karya Soeria Di Radja.